

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra ruského a francouzského jazyka

Pedagogická fakulta

Západočeské univerzity v Plzni

Veleslavínova 42

301 00 Plzeň

tel. 377 63 6171

Protokol o hodnocení

Bakalářské práce

Práce: diplomová

Posudek: oponenta

Práci hodnotil(a): Mgr. Michaela Pešková, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Maria Kolářová

Název práce: Prvky folk history v románech Viktora Pelevina

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo podat přehled o životě a díle Viktora Pelevina, analyzovat prvky folk history v jeho vybraných románech a navrhnout didaktickou aplikaci materiálu. Cíl byl splněn částečně, protože hlavnímu tématu, jež vyplývá z názvu práce, se text věnuje de facto okrajově. K práci není přiloženo zadání, takže jako oponent nemohu posoudit náležitost jeho dosažení.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.)

Téma práce je originální a slibné. Folk history je termín ne tak známý a v Pelevinově tvorbě lze prvky tohoto žánru skutečně vysledovat a funkčně interpretovat. Autorka v tomto směru předkládá určité výsledky: Nejvýstižnější je pozorování z románu *Omon Ra*, že Sovětský svaz produkoval simulakry a vytvářel iluze a že spisovatel tyto jevy ztvárňuje pomocí stejných prostředků, tedy že mystifikaci odhaluje mystifikací. Nosné jsou výklady o dekonstrukci sovětského mýtu o kosmonautice. O Pelevinově životě a díle autorka vypráví poutavě, vystihuje to podstatné.

Připomínky:

- Autorka vysvětluje pojetí folk history u různých vědců, ale chybí nějaká celková definice. Mohl být také více vystižen potenciál žánru coby interpretace skutečné historie. Tím, že literárními prostředky převede autor realitu do fikce tuto realitu vlastně názorně vystihuje.
- Vlastní výklad o prvcích folk history v Pelevinově tvorbě tvoří jen nepatrnou část. Podkapitoly k jednotlivým románům popisují díla jako taková, k folk history se

vyjadřuje vždy přibližně jeden odstavec. V tomto rozsahu nelze považovat výklad daného fenoménu za dostatečný, adekvátně zevrubný a hluboký.

- V případě románu *Čapajev a Prázdnota* například nestačí jen zmínit, že Pelevin rozehrává mýtus a Čapajevovi a odkazuje na Furmanovův prototext, ale je třeba analyzovat, jak to činí, kam přístup folk history události posouvá, jak je transformována historie občanské války v Rusku atd.
- U prózy *Transhumanism Inc* se folk history nezmiňuje vůbec, ostatně děj se odehrává v budoucnosti.
- Definice transhumanismu není podložena zdroji.
- Autorka shrnuje hlavní prvky Pelevinovy tvorby, ale uvádí jich málo a bez propojení s folk history, nebo alespoň naznačení toho, v jaké oblasti by mohlo takové propojení nastat. Například to, že se Pelevin inspirovuje východní filozofií, je samozřejmě pravda, ale nijak to s folk history nesouvisí.
- Práce neobsahuje autorčinu vlastní interpretaci, která by se opírala o primární texty a citace z nich.
- V kapitole *Kritika* jsou přepsány názory různých kritiků na Pelevina, které se objevují i v jiných pasážích textu, ne však na zkoumané téma. Chybí shrnující komentář, nějaký průmět kritiky, ohodnocení těchto ohlasů.
- Praktická část práce, didaktická aplikace, obsahuje pouze tři pracovní listy.
- Výklad nejsou dostatečně podloženy metodickým poznáním a terminologií RKI.
- Pracovní listy mají příslušnou vstupní charakteristiku (cílová skupina, úroveň znalosti jazyka, časová dotace, pomůcky, cíle...), ale zadání nevycházejí z metodiky práce s uměleckým textem v RKI nebo z práce s textem vůbec.
- Cíl je sledován pouze jazykový, částečně řečový.
- Všechny texty jsou pro danou cílovou skupinu neúměrně dlouhé, složité a bohužel také stylově a svými náměty odtaziť. Jako by byly úryvky vybrány pouze účelově s kritériem přítomnosti určité slovní zásoby.
- Žáci vpadávají rovnou do textu bez kontextové přípravy (autor a jeho dílo), motivace, lexikální průpravy, pretextových zadání.
- Úkoly se v pracovních listech opakují.
- Jeden z textů nevhodně obsahuje vulgarismus.
- Úkoly v podstatě nemají návaznost na obsah a smysl Pelevinových texty, využívají z nich pouze tematickou slovní zásobu pro úkoly obecně postavené.
- Úkoly se nijak netýkají folk history, nemají žádný přesah k mezipředmětovým vztahům (dějepis, občanská výchova).
- Tvzení, že ve výuce ruštiny v 8. a 9. třídě dominují pokročilé díly učebnice *Pojechali*, není podložené, a domnívám se, že není ani správné.
- Chybí shrnující komentář k didaktické aplikaci, respektive vyhodnocení ověření pracovních listů v praxi. Dílčí poznámky autorka uvádí jen v metodice před zadáním úloh.
- *Závěr* nepředstavuje závěry zkoumání, ale je shrnutím obsahu práce, opakuje informace z *Úvodu*.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Text je psán odborným stylem, přehledně, s logickou následností a návazností. Chyby a překlepy se takřka nevyskytují. Citace jsou vyvedeny formálně správně.

Připomínky:

Text se opírá o ruské zdroje a několik cizojazyčných pramenů. Autorka neuvádí žádné české reflexe (např. H. Ulbrechtová, L. Bělunková, T. Glanc, O. Mrázek a další).
Převažují kritiky, recenze, ale absentují odborné stati a vůbec publikace k literární vědě.
V textu nejsou odkazy na přílohy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Na první prohled působ text profesionálně, o Pelevinovi autorka referuje s přehledem, zajímavě, věcně v podstatě správně. Formálně je práce v pořádku. Výklady se však velmi málo týkají samotného tématu, tedy folk history u Pelevina, de facto se k němu objevuje několik málo útržků. Didaktická aplikace v praktické části dané téma pomíjí zcela a chybí jí hlubší metodické ukotvení. Lze také postrádat autorčinu vlastní analýzu a rozbor primárních textů.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Jaký je rozdíl mezi žánrem folk history a žánrem alternativní historie?
- 2) Jak byste didakticky pojala samotné téma folk history s použitím Pelevinových textů?
- 3) Zmiňujete, že pracovní listy rozvíjejí interkulturní kompetenci. Jak konkrétně?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

dobře

V Plzni 3.6.2023

Podpis